

Uvær (Arne Sivertsen)

Høsten var spennende på flere måter. Når uvær satte inn, og det gjorde det ofte på denne årstida, kunne det være temmelig dramatisk. Når stormene raste, regnet kom farende nesten vannrett, og sjøen stod i kok, var det ikke mange å se ute. Sydvesten fulgte den breie fjorden som var et inferno av bølger, og skumspruten kom flygende i hvite flak. Selv de som bodde flere hundre meter fra fjæra, hadde saltvannssprut på vinduene sine. Det knaket i huset i de sterke vindkastene. Vi fikk beskjed om å holde oss inne, for vi kunne bli truffet av løse gjenstander eller rett og slett blåse på havet. Jeg kan ikke huske at vi var heime fra skolen på grunn av uvær, men på de verste dagene var det sikkert noen voksne som fulgte oss.

Nordvesten var mer fryktet fordi den kom i plutselige kast. Den kom brått som ut av en sekk, var uberegnelig og kunne gjøre skade på hus og folk. Vi unger skjønnte nok

alvoret i slikt vær fordi vi så at de voksne var redde. Vi fulgte med på værmeldinga og var fortrolige med begreper som liten storm, full storm, sterk storm og orkan, og forstod at når radioen meldte sterk storm, da var det virkelig alvor. Jeg husker at det ble sagt orkan eller vind opp mot orkans styrke, og de gangene meldinga for natta var så dramatisk, var det nok med en viss frykt vi gikk opp på loftet for å legge oss. Vi lå og kjente

Fra høststormen i 2009

at huset ristet i de verste vindkastene, og mamma sa at hun tok spenntak i fot-stykket på senga når stormen raste som verst. En gang søkte vi tilflukt i jordkjelleren. Da må de voksne ha vurdert vær-situasjonen så alvorlig at det ikke var forsvarlig å oppholde seg i huset. Dette var utpå vinteren, for mange av mennene var i Lofoten, og på flere gardar var bare kvinner og barn heime. Nabokona og barna hennes stod forskrekket og kikket ut av kjellerdøra si da jeg kom for å be dem bortover til oss så de skulle slippe å være aleine. Jeg husker at Lotte og foreldrene mine satt med et eller annet håndarbeid mens vi ungene lekte. Etter ei tid ble de voksne enige om at vinden hadde spaknet, og naboene gikk heim igjen.

Jeg kan ikke huske at tak blåste av hus, at bygninger ramlet sammen, eller at andre store skader ble forvoldt. Men en gang etter en storm stod pappa i en stige høyt oppe på låveveggen for å reparere et hull i veggen. Noen bølgeblikkplater som lå som tak på Halvdans silo og ble holdt på plass med store steiner, hadde blitt tatt av stormen og hadde sust gjennom luften og knekt flere bord i låveveggen. Vi snakket om at det heldigvis hadde skjedd om natta, for tenk om noen hadde vært ute da dette skjedde! Og tenk om disse flygende platene hadde kommet inn gjennom vinduene mens vi lå og sov! Det var ikke vanskelig å tenke seg dramatiske hendinger når vi opplevde sånt uvær. De gamle husene som nå har stått i over hundre år, er nok resultat av gode materialer og solid håndverk. Noen hadde stag på husene sine: de var tjøret fast til berg med wire eller lignende materiale. Folk var påpasselige med å få bruk opp av sjøen og båtene i sikkerhet når en storm var

varslet. Løse gjenstander som f.eks. redskaper ble båret i hus og dører og vinduer forsvarlig stengt. Det var, naturlig nok, ingen båter å se på havet når det var skikkelig uvær, men en gang stod jeg som guttunge med stor spenning og så på en liten robåt med seil som dro forbi. Den kom innover fjorden, ikke så langt fra land. I det ene øyeblikket fløy den høyt oppe på bølgetoppene, i neste var den helt ute av syne. Jeg opplevde det som svært dramatisk og kunne ikke forstå en sånn dristighet.

Tida etter et uvær var ekstra spennende for oss som lekte mye i fjæra. Vi gikk langs flomålet og lette etter ilanddrevne ting, og ofte fant vi planker og bordbiter, kasser eller andre forarbeidete gjenstander. Noen ganger var det malt tall eller bokstaver på treverket, og vi skjønnte det hadde hørt til på en eller annen båt, eller det hadde blåst på sjøen fra ei kai eller lignende. Metallkuler eller blåser («oppstandere») fra bruk (garn, liner o.l.) kunne også dukke opp. I radioen og avisen hørte og leste vi om ødeleggelse og ulykker i forbindelse med stormen.

Denne teksten, som har noen avsnitt av nokså privat karakter, er skrevet til mine barn og barnebarn. Men fordi noen mener at innholdet kan ha interesse for folk utenfor familien, syns jeg det er greit at den tas med på Alvenes-sida.

Arne S